

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา
จังหวัดเพชรบูรณ์

THE CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE ACADEMIC MANAGEMENT
OF DUAL VOCATIONAL EDUCATION, PHETCHABUN PROVINCE

พัชรินทร์ บัวแพร^{1*}

^{1*} นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

* E-mail : pach-arin332@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร 2) ระดับการบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา และ 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ครูและบุคลากรของอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 65 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบใช้หลักความน่าจะเป็นแบบแบ่งชั้นภูมิ กำหนดชั้นภูมิเป็นขนาดสถานศึกษาเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท 5 ระดับที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.891 และ 0.822 วิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ค่า Tolerance ค่า VIF และสถิติวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับแรกด้านความรับผิดชอบ รองลงมา ด้านการคิดวิเคราะห์และด้านการคิดผลิตภาพและเน้นผลงาน ตามลำดับ 2) การบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ลำดับแรก ด้านหลักสูตรรองลงมา ด้านการฝึกอบรม และด้านการนิเทศติดตาม ตามลำดับและ 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารอาชีวศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา ได้แก่ด้านการคิดวิเคราะห์ (X_1) ด้านการคิดผลิตภาพและเน้นผลงาน (X_2) และด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4) โดยตัวแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา ด้วยคะแนนดิบ $Y = 2.076 + 0.134 X_2 + 0.202 X_4 + 0.192 X_1$ คะแนนมาตรฐาน $Z = 0.335 X_2 + 0.322 X_4 + 0.313 X_1$ และสามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนร้อยละ 26.9 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.551 การวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการคิดผลิตภาพและเน้นผลงาน และด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและองค์การให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, บริหารงานวิชาการ, ระบบอาชีวศึกษา

Abstract

The purposes of this survey research are to study 1) the level of the Creative Leadership of school administrators, 2) the level of the academic management of dual vocational education and 3) the Creative Leadership of school administrators affecting the academic management of dual vocational education. The sample used in this research were 65 teachers and officials of vocational education in Phetchabun Province collected through Stratified Random Sampling method specified by school sizes.

The tool of this research was 5–points Likert scale questionnaire with reliability of 0.891 and 0.822. Data was analyzed and processed by statistical package program. Statistical processes used for data analysis were Mean, Standard Deviation, Pearson Product Moment Correlation, Tolerance Value, VIF Value, Stepwise Multiple Regression Analysis, which specified the statistical significance value at 0.05.

The results of this research were found that 1) the overall and individual aspects of the Creative Leadership of administrators were at high level, the first one was responsibility followed by analytical thinking and productivity thinking and focusing on the work respectively, 2) the overall aspects of academic management of dual vocational education were at high level, the first one was curriculum followed by vocational training and supervision respectively and 3) the Creative Leadership of vocational schools administrators affecting the academic management of dual vocational education were analytical thinking (X_1), productivity thinking and focusing on the work (X_2) and creativity (X_4). The model of the Creative Leadership of school administrators affected the academic management of dual vocational education with raw score at $Y = 2.076 + 0.134 X_2 + 0.202 X_4 + 0.192 X_1$ and standard score at $Z = 0.335 X_2 + 0.322 X_4 + 0.313 X_1$ and the prediction of the academic management in schools was 26.9 percent and the multiple correlation coefficients value was 0.551. This research brought about the knowledge on the characteristics of analytical thinking, productivity thinking and focusing on the work and creativity which were the key factors of the Creative Leadership of school administrators affecting the academic management and would lead to the quality development of students and organization which would become the sustainable effective organization in the future.

Keywords : Creative Leadership, Academic Management, Dual Vocational Education

1. บทคัดย่อ

การจัดการระบบทวิภาคีในประเทศไทยมีการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2548 และในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลโดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และสถานประกอบการให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และสถานประกอบการดำเนินงานดังกล่าวได้พบปัญหา สถานอาชีวศึกษาต่าง ๆ ที่มีอยู่ยังมีข้อจำกัดอย่างมาก สถาน

ประกอบการ ไม่สามารถหาคนที่สมรรถนะได้ตรงตามความต้องการ จึงทำให้ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีพบปัญหาและอุปสรรคอยู่ไม่น้อยในการดำเนินการรวมทั้งสถานประกอบการที่รับนักศึกษาเข้าฝึกงานพบว่านักเรียนนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่มีความรู้ไม่เพียงพอสำหรับประกอบอาชีพในอนาคตเอกสารหลักสูตรต่างๆ ไม่เพียงพอสำหรับการฝึกอาชีพ การจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคียังไม่ชัดเจนทำให้เกิดผลกระทบการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาวัสดุฝึก อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในวิชาชีพ การประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการนิเทศ การจัดฝึกอบรมเรื่องการผลิตสื่อการสอน การชี้แจงเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดผลการศึกษาให้นักเรียนเข้าใจก่อนเริ่มสอนการติดตามประเมินผลการฝึกอาชีพ ส่งผลให้การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีไม่เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง คุณภาพของผู้เรียนยังไม่เป็นไปตามความต้องการ

และยังไม่เป็นที่ยอมรับ ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนมากยังต้องคุณภาพไม่พร้อมที่จะทำงานในสถานประกอบการ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาในปัจจุบันหลายแห่งที่ไม่สามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ จนทำให้การบริหารงานระบบทวิภาคีไม่สำเร็จ เพราะไม่มีข้อมูล และขาดทักษะในการบริหารงาน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารวิชาการของอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและขอควรปรับปรุงแก้ไขในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์

3. สมมติฐานของการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการคิดผลิตภาพ เน้นผลงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ระบบอาชีวศึกษาทวิภาคี จังหวัดเพชรบูรณ์

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ในองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการฝึกอาชีพ ด้านการนิเทศติดตาม และด้านการวัดผลและประเมินผล และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร

สถานศึกษา ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการคิดผลิตภาพเน้นผลงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคิดสร้างสรรค์

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากร จำนวน 68 คนของอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน 13 แห่ง ประกอบด้วย ภาครัฐ 5 แห่ง และภาคเอกชน 8 แห่ง (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์, 2561)

4.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการคิดผลิตภาพเน้นผลงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคิดสร้างสรรค์

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา ใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการฝึกอาชีพ ด้านการนิเทศติดตาม และด้านการวัดผลและประเมินผล

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บข้อมูลภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการเก็บข้อมูลสภาพจริงจากการตอบแบบสอบถามของครูและบุคลากรของอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ 13 แห่ง จำนวน 65 คน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบความเรียบร้อยความสมบูรณ์และนำข้อมูลมาวิเคราะห์คำนวณค่าทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์มีขั้นตอนดังนี้

- 1) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของครูและบุคลากรสถานศึกษาของอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยตัวแปรที่เป็นเชิงคุณภาพ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ส่วนตัวแปรที่เป็นเชิงปริมาณ ได้แก่ อายุ และประสบการณ์ทำงาน ใช้สถิติค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 3) วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการระบบอาชีพทวิภาคีโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 4) การตรวจสอบสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัวตามเงื่อนไขที่วางหลักเกณฑ์ไว้ในข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ด้วยรูปสมการถดถอยเชิงเส้น (linear regression analysis) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) สำหรับตัวแปรเชิงปริมาณส่วนค่า Tolerance และ VIF ใช้ตรวจสอบความสัมพันธ์พหุรวมเชิงเส้น 5) วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการระบบอาชีพทวิภาคีโดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นบันได (Stepwise Multiple Regression Analysis)

6. ผลการวิจัย

ครูและบุคลากรในสถานศึกษาอาชีพศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 65 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 33-47 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 3 ปี

การบริหารงานวิชาการระบบอาชีพทวิภาคีจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ลำดับแรก ด้านหลักสูตร รองลงมา ด้านการฝึกอาชีพ และด้านการนิเทศติดตาม ตามลำดับ

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ลำดับแรก ด้านความรับผิดชอบ รองลงมา ด้านการคิดวิเคราะห์ และด้านการคิดผลิตภาพและเน้นผลงานตามลำดับ

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการระบบอาชีพทวิภาคี จังหวัดเพชรบูรณ์ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์

(X_1) ด้านการคิดผลิตภาพและเน้นผลงาน (X_2) และด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4)

ตัวแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการระบบอาชีพทวิภาคี จังหวัดเพชรบูรณ์โดยใช้คะแนนดิบ $Y = 2.076 + 0.134 X_2 + 0.202 X_4 + 0.192 X_1$ และคะแนนมาตรฐาน $Z = 0.335 X_2 + 0.322 X_4 + 0.313 X_1$ โดยสามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการระบบอาชีพทวิภาคี จังหวัดเพชรบูรณ์ร้อยละ 26.90 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.551

7. อภิปรายผลและสรุปผลการวิจัย

จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากข้อค้นพบการบริหารงานวิชาการระบบอาชีพทวิภาคี จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับแรก ด้านหลักสูตร รองลงมา ด้านการฝึกอาชีพ และด้านการนิเทศติดตามตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ครูและบุคลากรให้ความสำคัญในการวางแผนจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานร่วมกับสถานประกอบการ มีการกำหนดแผนการฝึกอาชีพแต่ละสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง และคัดเลือกสถานประกอบการที่ตรงตามสาขาวิชาชีพของผู้เรียน ส่งเสริมให้มีการวัดและประเมินผลร่วมกับสถานประกอบการตามสภาพจริง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตามอย่างชัดเจน โดยผู้บริหารเข้าร่วมประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการนิเทศสอดคล้องกับแนวคิดของ อิศรียา ออสุวรรณ (2559) กล่าวว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ จัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากร ทั้ง 2 ฝ่ายเพื่อให้เข้าใจการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างแท้จริง และร่วมมือกันจัดทำหลักสูตร แผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับการนิเทศ ปลูกฝัง

จรรยาบรรณแก่ครูนิเทศให้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทและหน้าที่ที่มีต่อผู้เรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ อุดุลย์ ทวีกาญจน์ (2558) กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรของระบบอาชีวศึกษา ควรมีนโยบาย ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสมรรถนะวิชาชีพ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพอาเซียนทุกระดับ ด้วยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการร่วมกันจัดทำหลักสูตร รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษณุ ทองเลิศ (2553) พบว่า นวัตกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาอาชีวศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ในประเด็น ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ครูและบุคลากรให้ความสำคัญในการจัดทำแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการประกอบวิชาชีพของสถานประกอบการ โดยผู้บริหารต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งการวางแผนการจัดทำแผนการเรียนการสอนจะต้องประสานงานกับสถานประกอบการ มีการสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการ ให้ตรงตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามสมรรถนะหลัก/ สมรรถนะวิชาชีพของหลักสูตร เพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของอุดุลย์ ทวีกาญจน์ (2558) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนควรใช้มาตรฐานสมรรถนะเป็นกรอบ ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เข้าฝึกทักษะวิชาชีพตามสาขาวิชาที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ และสอดคล้องกับแนวคิดของอรพิน ดวงแก้ว (2544)กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลควรดำเนินการตามขั้นตอนของหลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีการจัดประชุมสัมมนารวมกันทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อหาแนวทางการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรมรวมทั้งควรมีการประเมินผลทุกรายวิชาเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนตามระเบียบการวัดผลประเมินผล รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษณุ ทองเลิศ (2553) พบว่า สภาพการบริหารงานอาชีวศึกษา

ระบบทวิภาคีในสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศริยา ออสุวรรณ (2558) พบว่า การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลอยู่ในระดับมาก

จากข้อค้นพบ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากร โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ลำดับแรก ด้านความรับผิดชอบ รองลงมา ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการคิดผลิตภาพและเน้นผลงาน และด้านความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ครูและบุคลากรให้ความสำคัญกับการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้นำต้องมีความรับผิดชอบต่อความไว้วางใจกับครูและบุคลากรในการปฏิบัติงาน โดยมีการวัดและประเมินผลการทำงานเพื่อนำผลมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อไปเพื่อนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ มีการส่งเสริมส่งเสริมให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข รวมทั้งสนับสนุนการใช้นวัตกรรมใหม่ๆเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาจนเกิดทักษะในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่รวดเร็วและถูกต้อง สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2560)กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย การคิดวิเคราะห์ การเป็นผู้นำในสังคมที่เปลี่ยนแปลง ผู้นำต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อให้รู้ว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นมีผลกระทบและสามารถปรับตัวได้ รวมทั้งต้องมีความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้นำต้องมีแนวคิดใหม่ เป็นแนวคิดเชิงสร้างสรรค์กับสังคมและองค์กร ผู้นำต้องฝึกพัฒนาความคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีความคิดผลิตภาพ โดยเป็นผู้สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียน มีลักษณะแปลงความคิดใหม่ๆ ออกมาเป็นผลงานหรือนวัตกรรม เพื่อที่เราจะสามารถนำผลงานเหล่านั้นมาใช้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม นอกจากนี้ผู้นำต้องมีความรับผิดชอบต่อทั้งตนเอง องค์กร และสังคม เพราะความรับผิดชอบต่อความเป็นปรีชาญาณของความเป็นมนุษย์รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของจารินี สี

กุลจ้อย (2556) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2 อยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของเดชสกุล จึงประวัติ (2560) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพภายใต้การขับเคลื่อนการศึกษา 4.0 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตการศึกษา 5 สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในด้านความคิดวิเคราะห์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการคิดผลิตภาพเน้นผลงาน อยู่ในระดับมาก

จากข้อค้นพบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารอาชีวศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์ (X_1) ด้านการคิดผลิตภาพและเน้นผลงาน (X_2) และด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4) โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

ในประเด็นด้านการคิดผลิตภาพและเน้นผลงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำด้านการคิดผลิตภาพและเน้นผลงานเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์เพิ่มขึ้น 0.134 เท่า แสดงให้เห็นว่า ถ้าผู้บริหารส่งเสริมและสร้างบรรยากาศการทำงานของคนให้คำปรึกษาและรับฟังปัญหาในการปฏิบัติงาน สร้างความร่วมมือให้เกิดการประสานสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานภายนอก และเล็งเห็นความสำคัญการสร้างวัฒนธรรมองค์กรส่งผลทำให้การบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน (2560) ที่กล่าวว่า ผู้นำต้องมีแนวคิดเชิงผลิตภาพ โดยที่ผู้นำเป็นผู้สนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิด ออกแบบผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ที่จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อสังคมและหน่วยงานได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของละ อองดาวปะโพธิง (2556) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการสอน และด้านการนิเทศการสอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อ

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย

ในประเด็นด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์เพิ่มขึ้น 0.202 เท่า แสดงให้เห็นว่าถ้าผู้บริหารที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นวัตกรรมการบริหารงานที่หลากหลาย เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและสามารถตัดสินใจแก้แก้ไขปัญหาได้อย่างรอบคอบ รวดเร็ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ส่งผลทำให้การบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของทวีพร วรชิน (2559) ที่กล่าวว่า ความสามารถของผู้บริหารในการนำองค์การสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้นำต้องเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์และเป็นผู้ดำเนินการเรียนรู้แบบทีม โดยให้ความสำคัญต่อผู้รับบริการ มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก และเป็นผู้เป็นที่เป็แบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในหน่วยงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30

ในประเด็นด้านการคิดวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำด้านการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ เพิ่มขึ้น 0.192 เท่า แสดงให้เห็นว่าถ้าผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และกำหนดบทบาทหน้าที่การทำงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน พร้อมทั้งกำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของครูและบุคลากร ให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา รวมทั้งถ้าผู้บริหารยอมรับฟังข้อเสนอแนะของครูและบุคลากรจะส่งผลทำให้การบริหารงานวิชาการระบบอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของคุณาฉิม สิงห์ทอง (2561) กล่าวว่า ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ต้องมีพฤติกรรมในการมองภาพอนาคตของ

องค์กรด้วยวิธีการต่างๆ ที่หลากหลาย โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง มีแนวคิดที่กว้างไกลและมุ่งมั่นด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้อื่นอยากเข้ามามีส่วนร่วมและตอบสนองความต้องการของผู้ร่วมงานและผู้รับบริการ อีกทั้งต้องมีทักษะการสื่อสารเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจและยอมรับในการทำงานของตน รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพ ฤทธิ์บำรุง(2556)พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 และงานวิจัยของนราภรณ์ คำหวาน (2544) พบว่า ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีการวางแผน มีทักษะในการประสานงานสามารถจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร

8. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงการสำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ดังนั้นควรศึกษาเชิงลึกด้วยการใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือการสำรวจร่วมด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกสำหรับการบริหารจัดการต่อไป

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการระบบทวิภาคีกับประสิทธิภาพการทำงานของครูผู้ดูแลระบบทวิภาคี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น

9.กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ที่มอบโอกาสและสนับสนุนทุนการศึกษาจนจบหลักสูตรคณะผู้บริหาร ครูและบุคลากรสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตีพิมพ์บทความในครั้งนี้ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

10. บรรณานุกรม

- คุณาวุฒิ สิงห์ทอง. (2561). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.ปีที่12 (ฉบับที่1),10.
- จินตนา รวมชมรัตน์. (2558). รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎินิพนธ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- เดชสกุล จิงประวัตติ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพภายใต้การขับเคลื่อนการศึกษา 4.0 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตการศึกษา 5 สังกัดองค์กรส่งเสริมมณฑล กรุงเทพฯ.(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์).
- พิศณุ ทองเลิศ.(2555). นวัตกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาอาชีวศึกษา.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2560). ความเป็นผู้นำทางการศึกษา.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีพร วรชิน. (2559).รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24. วารสารการบริหารปกครอง.ปีที่ 5(ฉบับที่ 2), 120-125
- สุภาพฤทธิ์บำรุง. (2557).ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต30. วารสารศึกษาศาสตร์ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา.ปีที่8 (ฉบับที่23), 190-132
- อดุลย์ ทวีกาญจน์. (2558).รูปแบบการบริหารงานวิชาการ

การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษา
สังกัด สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ในการ
เข้าสู่ประชาคมอาเซียน.วารสารบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.ปีที่ 6(ฉบับที่
1),235

อิสรียา ออสุวรรณ (2559).แนวทางการบริหาร
สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ใน
เขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

อรพิน ดวงแก้ว. (2544).การบริหารงานวิชาการในการจัด
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัด
กรมอาชีวศึกษาเขตการศึกษา 8. (วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต,สถาบันราชภัฏเชียงราย).